

פרשת משפטים

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם"

אחר המעמד המרשים בהר סיני ואמירת עשרת הדברות, עוברת התורה להדריך אותנו בפרטי המשפטים. כיצד עלינו להתנהג ולחיות.

דיני עבד עברי - בנגוד למצרים שלא ידעו איך מתנהגים לעבדים, דורשת מאתנו התורה להתנהג בכוון לעבדים, לתת להם זכויות בסיסיות ואפילו אפשרות להשתחרר בסוף שש שנים.

דיני גזיקין - התורה דנה בגזקים שנגרמים לגוף האדם. לדגמא: דין אדם שהכה את חברו ונפל חברו למשכב, דין אדם שפגע באחד מאבריו של חברו, דין אדם שהכה את עבדו או את שפחתו ועוד.

דיני שומרים - הפרשה מלמדת אותנו על אדם ששומר חפץ של חברו והחפץ נשבר או התקלקל. מה הדין אם שמר לו את החפץ בחנם, בשכר, אם השאילו או השפירו (ישנם ארבעה סוגי שומרים).

אזהרות שונות - הפרשה ממשיכה במצוות ואזהרות שונות שקשורות בעשיית צדק עם הזולת. לדגמא: מצוות השבת אבדה, האסור לשקר, המצוה לדון דין אמת (ולא להטות את המשפט), אהבת הגר וכבודו, זהירות יתירה בכבודם של יתומים ואלמנות ועוד.

דיני המועדים - הפרשה עוסקת מעט גם בענייני הזמן, לדגמא: מצוות השמטה, שמירת השבת ודיני שלוש רגלים. בסופה של פרשתנו מספרת לנו התורה על אמירת ישראל "נעשה ונשמע", על פריית הבטן עם עם ישראל על קבלת התורה ועל עלייתו של משה להר סיני לשם קבלת לוחות הבטן.

"כל אלמנה ויתום לא תענון"

רבי ישראל מסלנט היה נוהג לפקח על אפנית המצוות בעירו. שנה אחת חלה וקהל חלש מפני זקנותו. אמר לתלמידיו: "השנה אינני יכול לפקח על אפנית המצוות מפני חלשתי". אמרו לו תלמידיו בצער: "אבל הרב, מי יוכל לפקח על אפנית המצוות אם לא אתה?" אמר להם: "זו אינה בעיה שקרי מצויים ביניכם הרבה תלמידי חכמים, בקרו שנים ואני אדריך אותם". אחר שלמדו שני התלמידים את הלכות אפנית המצוות בצורה רצינית פנו אל רבם לקבלת הדרך נוספת ושאלו אותו: "מהם ההידורים שאמה מקפיד עליהם בעת אפנית המצוות?" התלמידים חשבו שרבי ישראל יסביר להם כיצד לשמור את הקמה בצורה נכונה או שיאמר להם להקפיד על שטיפת ידים של המשתתפים באפניה ועוד.

"יש לי הדור אסד באפנית המצוות והוא הקשוב מכלו", אמר רבי ישראל "יש אשה שמטאטאה את הרצפה בין כל אפניה ואפניה, דעו לכם שאשה זו היא אלמנה, שימו לב לדבר אליה בכבוד ולהתחשב בה כמובן שרבי ישראל לא זלזל בהידורים שבהנחת המצוות אך לא חשש שעליהם לא יקפידו התלמידים. (על כבוד)...האלמנה חשש

חידות לפרשה

- השנה השביעית.
- ממנו צריך להתרחק.

את התשובות (עם שם+כיתה)

יש להכניס לתיבת הרב עד יום רביעי

שבת שלום!

הרב שמואל נחמני, רב ביה"ס

שאלה ותשובה - השבת אבדה

השבוע פגמה אליי צופיה לאה מפתח ב' פגות עם שאלה הלכתית בענין השבת אבדה.
צופיה לאה מצאה חמש גלות בשטח בית הספר, כל גלה במקום אחר, וכעת שואלת האם עליה לפרסם את מה שמצאה על מנת
להחזיר למאבד את הגלה שאבד.

תשובה: מצות השבת אבדה (שמופיעה בפרשתנו) הנה מצוה חביבה וחשובה מאד.

אדם המוצא חפץ ששונה אפילו מעט בסוף ויש בו סימן, מצוה עליו לפרסם את דבר המציאה על מנת שיוכל המאבד לדרוש
מהמוצא את החפץ על ידי סימנים. בחפץ שאבד ואין בו סימן, או שכמוהו מצוי הרבה בעולם (לדגמא: שטרות בסוף ומטבעות)
לא מצוה המוצא להחזיר מכיון שאף פעם לא נוכל לדעת אם אכן החפץ שיהיה לאדם זה או לאדם אחר מה שגורם למאבד
להתנאש ממה שאבד.

צופיה לאה יקרה!

כיון שבגלות אין סימן (אותו סימן שיש בגלה אחת יכול להיות גם בגלה אחרת ולכן זה נחשב כאלו אין בהו סימן) וכיון שלא
מצאת את חמש הגלות בסדור מסוים ובניחוד (מה שהיה יכול להיות סימן) אינה מצוה לפרסם את מה שמצאת ולא עוד אלא
שהגלות שיכולות לה כי בודאי מי שאיבדם כבר לא מחפש אחריהן. אמנם אם בין חמש הגלות מצויה גלה מיחידת (גדולה במיוחד,
בצבע נדיר וכדומה) שלא מצויה הרבה בעולם נראה כי עלייה לפרסם במודעה שמצאת גלה מיחידת ולהחזירה על פי סימנים.
!!ישר כח לצופיה לאה על השאלה היפה

